

CAMBRIDGE INTERNATIONAL EXAMINATIONS
International General Certificate of Secondary Education

SANSKRIT — Option A
PAPER 1. Translation and Set Text

0499/01

MAY/JUNE 2010

Additional materials:
Answer paper

Time: 2 hours
Total marks: 120

Instructions to Candidates

Answer ALL questions.

Write your answers in the Answer Book provided.

Information for Candidates

In Sanskrit passages, underlined words are glossed.

The marks for the various parts of questions are shown in brackets: e.g. [2].

You are reminded of the importance of accurate spelling, punctuation, grammar and orderly presentation in your answers.

This paper has four questions

Turn over

1 Passage for Comprehension

Read through the following passage carefully. Do not write out a translation, but answer the questions which follow. Your answers should be in English, with Sanskrit names in transliteration.

Arjuna and his brothers marry Draupadī, Drupada's daughter.

द्रुपदस्य कन्या द्रौपदी नाम। सा अतीव सुन्दरी नारी। द्रौपदी मम भार्या भविष्यति इति सर्वे राजपुत्राः अचिन्तयन्। परीक्षा आसीत्। कः राजपुत्रः लक्ष्यम् श्रेण तोत्स्यति इति द्रुपदः अपृच्छत्। राजपुत्राणाम् शराः तु लक्ष्यम् न अतुदन्। अन्ते अर्जुनः ब्राह्मणस्य रूपे अजयत्। द्रौपदी अर्जुनस्य गृहम् अगच्छत्। 5 अर्जुनस्य जनन्या तु द्रौपदी न दृष्टा। परीक्षायाम् अजयम् इति अर्जुनः जननीम् अवदत्। तव धनम् सर्वेषाम् सोदरणाम् धनम् भविष्यति इति जननी अवदत्। द्रौपदीम् दृष्ट्वा तु सा विस्मयेन अक्रोशत्। एवम् द्रौपदी सर्वेषाम् सोदरणाम् भार्या अभवत्। द्रुपदः हर्षितः न अभवत् ॥ 10

rājaputra (m) prince
parīkṣā (f) test
lakṣya (n) target
pṛcchati asks
tudati hits

brāhmaṇa (m) priest
dhana (n) prize
vismaya (m) amazement
harṣita (mfn) pleased

- (a) Translate '*sā atīva sundarī nārī*'. (line 1) [5]
- (b) What did all the princes think? (lines 1 and 2) [4]
- (c) What question did Drupada ask in line 3? [5]
- (d) How was Arjuna disguised? (line 5) [1]
- (e) Translate '*draupadī arjunasya grham agacchat*'. (line 5) [5]
- (f) Who does not see Draupadī in line 6? [2]
- (g) What did Arjuna tell his mother? (line 6) [2]
- (h) How did Arjuna's mother reply? (lines 7 and 8) [4]
- (i) How did Drupada feel on hearing of Draupadī's five husbands? (line 10) [2]

[Total: 30 marks]

[Turn over

2 Translate the following sentences into English:

- (a) कुक्कुराः नद्याः तीरम् आगम्य मृतम् मृगम् अखादन् । [2]
- (b) राजगृहस्य समीपे सेना नरैः सह युद्धम् करोति । [2]
- (c) नृपस्य पुत्रः भीतः भविष्यति वनात् धाविष्यति च । [2]
- (d) अत्र प्राज्ञः गुरुः तस्मै गजाय जलम् अददात् । [2]
- (e) तस्मात् अचले कुशलाः अश्वाः बहु अन्नम् अलभन्त । [2]
- (f) अन्यस्याम् शालायाम् शतम् शिष्याणाम् शरान् शीघ्रम् अक्षिपत् । [2]
- (g) ऋषिः क्षणम् चिन्तयित्वा राक्षस्याः घोरम् देहम् अनाशयत् । [2]
- (h) फलानि विशालेभ्यः वृक्षेभ्यः पतन्ति इति जनाः वदन्ति । [2]
- (i) यदा पुष्पाणि वर्धन्ते तदा हृदये आनन्दः उद्भवति । [2]
- (j) एकदा वीरैः सेवकैः सिंहाः गृहीताः हताः च । [2]

[Total: 20 marks]

3 (a) Transliterate the following sentences into Roman script:

- (i) एकः व्याधः कृष्णस्य समीपे अचरत् । [2]
- (ii) नृपः प्रतिमाम् परिष्वज्य ताम् अनाशयत् । [3]
- (iii) बहवः कपयः सीताम् सर्वत्र अन्वैच्छन् । [3]
- (iv) तत् सर्वम् ऋषेः पुत्रेण दृष्टम् । [2]

(b) Convert the following sentences into *devanāgarī* script:

- (i) *sā mama bhāryā iti acintayat.* [2]
- (ii) *saḥ grdhraḥ samtuṣṭaḥ na āsīt.* [2]
- (iii) *acireṇa kanyā agninā adagdhā niragacchat.* [3]
- (iv) *ayodhyāyām sarve janāḥ ānandena akrośan.* [3]

[Total: 20 marks]

SET TEXT — MAHĀBHĀRATA (adapted)

Passage for Comprehension

- 4 Read carefully through the following two Sanskrit passages A and B. Do not write out a translation but answer the questions which follow each passage. Your answers should be in English, with Sanskrit names in transliteration.

A

कस्मिन् चित् युद्धे द्रोणः कौरवाणाम् सेनायाः चक्रव्यूहम् अकरोत् ।
 अर्जुनः एव चक्रव्यूहम् जेष्यति इति पाण्डवाः अवदन् । तस्मिन् एव
 काले तु अर्जुनः अन्यस्मिन् लोके युद्धम् अकरोत् । अर्जुनस्य पुत्रः
 अभिमन्युः उक्तवान् अहम् एव चक्रव्यूहम् जेष्यामि इति । अभिमन्युः
 चक्रव्यूहम् प्राविशत् । न कः चन अन्यः पाण्डवः तु चक्रव्यूहम्
 प्राविशत् । बहवः कौरवाः अभिमन्युना सह युद्धम् अकुर्वन् । वीरः
 अभिमन्युः बहून् कौरवान् व्यापादयत् । अन्ते तु अभिमन्योः रथः
 नष्टः । सः बालकः सर्वैः कौरवैः हतः ॥

5

- (a) On which side was Droṇa fighting? (line 1) [1]
- (b) What was the name of the battle formation that Droṇa made, and what does the Sanskrit name of the formation literally mean? (line 1) [2]
- (c) Translate 'arjunaḥ eva cakravyūham jeṣyati iti pāṇḍavāḥ avadan'. (line 2) [4]
- (d) Who was Abhimanyu, and what did he volunteer to do? (lines 3 and 4) [4]
- (e) Translate 'vīraḥ abhimanyuḥ bahūn kauravān vyāpādayat'. (lines 6 and 7) [3]
- (f) What happened to Abhimanyu's chariot? (lines 7 and 8) [1]
- (g) Translate 'saḥ bālakaḥ sarvaiḥ kauravaiḥ hataḥ'. (line 8) [3]
- (h) Describe in as much detail as possible the birth and death of Duryodhana in the Mahābhārata. Write about 100 words in total. [5]

[Turn over

B

अन्ते पाण्डवाः द्रौपदी च अचलान् अगच्छन् । नकुलः सहदेवः
 अर्जुनः भीमः द्रौपदी च भूमौ अपतन् । युधिष्ठिरः तु आत्मनः
 प्रियेण कुक्कुरेण सह स्वर्गस्य द्वारम् आगच्छत् । तदा युधिष्ठिरेण
 स्वरः श्रुतः प्रियम् कुक्कुरम् अस्मिन् लोके त्यज इति । युधिष्ठिरः
 तु आत्मनः कुक्कुरम् लोके न अत्यजत् । स्वरः अवदत् सः 5
 कुक्कुरः तव पिता धर्मः नाम । तव प्रथमा परीक्षा समाप्ता इति ।
 तदा युधिष्ठिरः दुर्योधनम् स्वर्गे अपश्यत् आत्मनः भ्रातृन् द्रौपदीम्
 च नरकलोके अपश्यत् च । अहम् अपि नरकलोकम् गमिष्यामि
 इति युधिष्ठिरः उक्तवान् । स्वरः अवदत् तव द्वितीया परीक्षा
 समाप्ता इति । तदा सर्वे पाण्डवाः स्वर्गम् अगच्छन् सर्वे कौरवाः 10
 नरकलोकम् अगच्छन् च ॥

- (a) Translate 'yudhiṣṭhiraḥ tu ātmanaḥ priyeṇa kukkureṇa saha svargasya
 dvāram āgacchat'. (lines 2 and 3) [5]
- (b) What did the voice in line 4 tell Yudhiṣṭhira to do? [3]
- (c) Who, according to the voice, was the dog? (lines 5 and 6) [3]
- (d) Translate 'tava prathamā parīkṣā samāptā iti'. (line 6) [3]
- (e) In lines 7 and 8 where did Yudhiṣṭhira see Duryodhana, and where
 did he see his brothers and Draupadī? [2]
- (f) Translate 'tadā sarve pāṇḍavāḥ svargam āgacchan'. (line 10) [3]
- (g) Explain fully how the Kauravas had tried to persecute the Pāṇḍavas throughout
 their lives. Discuss whether this type of behaviour led to the war. Write about
 150 words in total. [8]

[Total: 23 + 27 = 50 marks]

END

